

kii Toverittarelle 25 uutta tilausta. Siitä nyt näette, että miehetkin kerran innostuvat Toverittaren levittämiseen. Astorian naiset! Ottakaa nyt oikein "sydämen asiaksi" Toverittaren levitys. Näyttäkää, että Toverittaren kotikaupunki on parhaiden kunnostautunut lehtemme levitystyössä. Se innostaa muitakin paikkakuntia seuraamaan esimerkkiä.

Nyt siis tarmokkaasti toimintaan!

ERÄMAASSA JA MAILMALLA

on alettu postittamaan. Kaikki Toverittaren uudet tilaukset ja uudistukset, jotka ovat saapuneet tänne Toverittaren konttouriin kesäkuun 24 p:n jälkeen ovat oikeutettuja saamaan тов. Helmi Mattson'in kirjoittaman Erämaassa ja Mailmalla nimisen kirjan. Jos uuden tilauksen hankkija (näm. asiamies tai nainen) haluaa saada mainitun kirjan hankkimalleen tilaajalle ja itselleen ei hänellä ole oikeutta saada tai vaatia itselleen asiamiespalkkiota. Kaikki uudet ja uudistukset jotka tehdään vuodeksi Toverittarelle oikeuttavat saamaan vapaasti kirjan tilaajalle ja asiamies saa siitä huolimatta itselleen asiamiespalkkion.

Painos on rajoitettu, siis kiiruhtakaa tilausten hankkimisessa ja entisten uudistuksessa. Ellei ole Toverittaren levittäjää "ympäri" lähettäkää tilaukset suoraan osoitteella:

TOVERITAR,
Box 99, Astoria, Ore.

VOI ETÄ OLISIN SYNTYNYT IHMISEKSI

Viime kevänä, kun lehtemme tilaajamäärä kohosi yhteenään ja sen avustajat saivat aikaan mustepulaa suuremmilla suomalaisilla seuuilla, ajattelin — kas, vihdoinkin ovat raatajasiskot, hoksanneet mistä se kenkä puristaa — ja tyytyväisenä läpsytin paljasta leukaani, sillä ensikerran elämässäni oli minullakin syytä ylpeillä sentähden, että olin nainen.

Hyvässä luuloissa omasta sukupuolestani olen tyytyväisenä matkustellut "maita ja manteleita". Nyt taas sain Toverittaren pitkästä aikaa, josta ilmeissäni luen "Kyöpin" voivouksen meidän naisten velttondesta. Olen kun pölkkyllä päähän lyöty. Voi miksi ei minun leukaani kasva partaa! Tuuhealla parralla voi edes peittää häpeän punan — vaan kaikessa alastomuudessaan kasvoini hohtavat kun keskipäivän aurinko.

Miksi — miksi me naiset olemmekaan tällaisia "oikkuja oireitten orjia"? Jollemmme olisi ikinä edes tunnustaneet velvollisuuttamme, niin olisi asia anteeksiannettava — vaan luopuu vallotetusta alueesta on häpeällisempää kun olisi olla tietämättään tyhmä. Tyhmillä aina täytyy antaa anteeksi tyhmyytensä, mutta meille, jotka olemme repineet hämähäkin verkot silmitämme, ja katsomme mailmaa avoimin silmin, meillä ei voi olla minkäänlaista anteeksi antoa. — Mutta totta kai tähän meidän velttouteen on muitakin syitä, kun kesän kaunis aurinko. Minä ainakaan en ole vielä ollut "lomalla" enkä yhdeksikään viikoksi voinut unohtaa tätä taistelua leivästä. Mikähän sitten vaivannee toisia siskoja? — Vasta viime viikolla jouduin

pitempiaikaiseen keskusteluun erään herran kanssa. Keskustelimme yhdestä ja toisesta asiasta, kun istuimme Mexican rajaan lähellä olevan vilkeään pikkukaupungin hotellin vilpoisella verannalla. Vihdoin eksyimme päivän politiikkaan ja työvän levottomuuteen. Häntä voisi ehkä kutsua työvoiman riistäjäksi. Kuitenkin hän oli sitä mieltä, että nykyajan työläisillä on liian paljon rahaa ja vapaata aikaa "omaksi hyväkseen", niin kun hän sanoi.

— Ajatelkaa, että minun työmieheni pitävät kahdeksan dollarin paitoja ja kahdenkymmenen-viiden dollarin kenkiä! Ja meidän palvelustyöt kävelevät silkkisukissa ja läpikuultavissa silkkipuvuissa! Maalaavat poskensa ja kiillottavat kyntensä. Kun he tulevat kaupungilla vastaan, niin ensisilmäykseltä voisi luulla heitä keskiluokkalaisiksi, eikä suinkaan vaan palvelusväeksi.

En kyllä nähnyt mitään vahinkoa siinä, että alempana säätyyn kuuluvat pyrkivät ylöspäin ja tasa-arvoiseksi, vaan herra väkui, että siitä on yhteiskunnalle vahinkoa sentähden, että työläiset, sen sijaan, että käyttäisivät liian rahan ja ajan itsensä kehittämiseksi, kuten keski- ja yläluokka tekee, tuhlaavat sen joutavan päiväsiin helyihin ja ei ainoastaan kevytmieliseen, vaan vieläpä itselleen vahingolliseen huvitteluun. Viime vuosina ensin työläiset ovat tottuneet itsensä ylellisyystarpeisiin ja tehneet niistä elämän välttämättömyyksiä, joka itseasiassa ei ole pahe, sillä kehitys kulkee eteenpäin kun ylellisyydet jokapäiväistyvät, mutta työläiset aivan unohtavat kehittää henkistä puoltaan. Sensijaan, että he pyrkisivät jalostumaan henkisesti, kehittävät he itsessään vain niitä puolia, joita pidämme yläluokassakin rappeuttavina tekijöinä.

Kovasti väitin vastaan, mutta mitäs hyötyä on väittelemisestä, kun tosiseikat kuitenkin ovat hänen puolellaan. Eikö totta, että me työläiset, olemme antaneet hyvän ajan niin huomata itseämme, että sensijaan, että edes uudistaisimme lehtemme tilauksen, mitä sitten hankkisimme itse kukin uuden tilauksen tai pari. Me komeilemme silkkisukissa ja läpikuultavissa olkimpuvuissa, tai sitten ehkä olemme huvijeluhilla tai mässäysretkillä! Miten muuten voisimme selittää lehtemme tilaajamäärän alentumisen?

Harva se nainen, joka jos tahoo, ei voisi itselleen tilata Toveritarta. Moni ehkä tilaisi, jos asiamies ottaisi heidät lujille. Vaan kun ei asiamiestä kuulu, niin tulee mentyä lehtirahalla teatteriin — oppimaan loisten elämäntapoja.

Olen sitä mieltä, että me työläisnaiset olemme raukkoja ja lurjuksia ja että enempi rahaa ja vapaata-aikaa ei suinkaan kehittä meitä. Hoitkaamme nyt vain, komeilkaamme ja unohtakaamme luokkataistelun velvollisuudet! — Mitäs me teemme omilla äänenkannattajilla tai järjestöillä? Kun kyllästymme yhteen "kanakoppiin", niin onhan nykyään varaa valita sellainenkin, jossa on "paati" mukana — ja vielä sitten kaupungin hienoston kadulla — vaikkakin vain "älin" puolella!

Eikö totta, että kukin uskomme yksilöllisesti voivamme parantaa asemamme, ja unmittam-

me siinä ajatellen, jolloin tulemme varmasti tarvitsemaan luokka-aseita? Vaan annammeko Toverittaren ruostua ja ravistua vai ryhdymmekö taas yhteisvoimin terottamaan sitä? — Mitä ajattelet sinä — vai ajatteletko ollenkaan?

Fluirileijona.

FORT BRAGG, CALIF.

Kesäk. 13 p. oli Toveri-tuvalle ompeluseuran toimesta ohjelma ja markkinallama. Ohjelmassa oli soittoa, puhe, runoja, sekä näytös-kappale: "Laakeri seppele". Vähäntäisesti oli yleisöä, vaikka oli vapaa sisäänpääsy. Ei sittekkään oltu täytetty kaikkia istuimia, jotka oli varattu yleisöä varten. Siitä huolimatta markkinallama tuotti yli 50 dollaria. Toverit antoivat arvon naisten tuomille ruusuille ja banaaneille.

Eurekalaiset kävivät kylässämme vierailulla t. k. 5 ja 6 päivinä. Näytelivät meille kaksi näytös-kappaleita. Lauloivat kun linnut ja lausivat runoja. Toverillisesti kuuluivat nämä illat. Heidän näytelmäseuralaan on kyvykäs johtaja, se täytyy tunnustaa. Siksi kappaleet onnistuivatkin hyvin. Melkein joka kusta kuuluu Pekalta jääneitä muistoja. Näin, että: hull, hull, hull, hull..... Joskin heiltä jäi muitakin toveruusmuistoja.

Taas ovat ne heinäkuun juhlatkin kohta käsissä. Täällä tulee juhilla esiintymään nuorisolitto, ompeluseura, näytelmäseura ja huvitoimikunta. Viimemainittu alkaa juhlata rennosti vanhanmaan hyppillä, heinäkuun 1 päivänä. Mutta joka aikoo tulla hyppelemään, niin saapukoon kyllin ajoissa, että ei sivuuta toveri Hyrskkeen puhetta. Sen täytyy jokaisen muistaa, että hän on täällä silloin. Tulkaa ensin Toveri-tuvalle ja sitten vasta hengettömiä eläviä kuvia katsomaan. Että käännänte tällä kertaa päinvastoin kuin ennen.

Nuorisollitolla on ilta ma helmäk. 2 päivä. Tämä ilta on vanhemmille mieltäkiinnittävä. Ilo sykkää rinnassa kuin katelee pienten polkain ja tyttöjen toimintaa. He lausuvat runoja, laulavat lauluja ja näyttelivät. Tässä tilaisuudessa esittävät he kappaleen. Tulkaa kuulemaan ja näkemään nuorten ilanviettoa.

Heinäk. 3 p. on ompeluseuralalla suuret ohjelma- ja markkinallamat. Illassa esitellään näytelmä: "Anoppikauhu". Myytävänä tulee olemaan naisten arvokkaista käsitöistä. Niitä ovat naiset valmistaneet toivomuksella, että miestoverit antavat kannatuksensa tässä illassa, jossa taloudellinen puoli on pääasia. Niinkin kauniita tavaroita kuin virkattu sängynpeite, on silloin myytävänä.

Heinäk. 4 p. on huvitoimikunnalla kenttäjuhla Tunnelin päällä. Siellä syödään se härmäläinen villipuolinen. Sinne mennäänkin jo aamupäivällä. Neljännen päivän illalla näytellään kappale: "Mikael Larsenin pojat". En ole tietoinen sen sisällöstä, että en nimollen voi sanoa siitä mitään. Sitteppä jokainen tietää, niin minä kuin muutkin, kun se nähdään. Tietysti näytelmäseuran valkea työ palkitaan sillä, että täytetään silloin Toveri-tupa ääriään myöten.

On täällä ollut narria ja keinotteljoita jos mistä lajista tätä nykyä. Viikon päivät oli täällä vaikka minkälaiset pyörä- ja nikkelimyllyt ja hullunkelkat ja mitä kaikkea lienevät olleetkin. En ollut niin narri, että olisin mennyt katsomaan. Sitte kun ne ilveilyt oli ohi, tuli tänne ilmahyrryt. Mutta kuinka kävi näille. Ilmaurheilua lopetti hyvin ikävällä seurauksella. Jonkun päivän lentesivät iloisesti, vaan 13 päivänä olivat liian uhkarohkeita. Lupasivat näyttää temppeja ilmassa, joita olivat so-

tatantereella oppineet. Antoivat kyytiä niille, jotka sitä halusivat.

Se maksoi dollarin minuutti. Yksi ilmalaiwa oli niin iso, että vei kaksi miestä kerralla. Silloin tempullin ja ajettiin yhteen sillä seurauksella, että se laiva putosi alas kuin kivi. Siinä olleet veljekset, nimeltä Johnson, saivat silmänräpäyksessä kuoleman. Kun ajuri ja veljekset putosivat, oli heldän isä ja äiti näkemässä kun he paloivat kekäleiksi. Viisi — kuusiastaa henkilöä katsoi sitä, mutta kukaan ei saanut mennä pelastamaan, ennenkuin kaupungin virkakunta tuli paikalle. Vanhukset ovat sairaalassa heikossa tilassa säikähdyksestä ja ikäväästä.

S. K.

(Tässä uutisessa olleet myöhästyneet iltamapuhvit jätiin pois. — Toim.)

MIAMI, ARIZONA.

Kun ei ole pitkään aikaan näkynyt täällä kirjoituksia tämän lehden palstolla, niin päätin kirjoittaa.

Suotavaa olisi, että emännät tilaisivat Toverittaren, kirjoittaisivat siihen ja lukisivat siinä olevat kirjoitukset. Ja toivottava olisi, että kukaan ei antaisi lehtensä tilauksen katketa. Tämä lehti on halpahintainen sen arvokkuuteen verraten.

Täälläkin ovat toverittaret lukevat tietoisin, järjestyneisin työläisin, mutta ei heillä näytä olevan siltä tiedonjanoa, kun vain harvat muistavat uudistaa tilauksensa. Kuulepa vielä joskus hyvinkin tiedottomia esteitä.

Tänapäivän jo pitäisi teroitaa tiedon kippeä, että ei me oltais tyhmiä neitseiden kaltaisia, joiden kynttilät sammuvat juuri, kun ne enimmäkseen olisivat tulva tarvinneet. Meille, hyvät ystävät, tulee käymään samalla tavalla, jos me pidämme kynttilää vakana alla.

Me oletamme, että olemme tietoisia, mutta olettamukselle emme voi tosi tiedon tarvetta tyydyttää. Minä myönän, että keveä ajatus luo keveän hetkellisen elämän. Mutta meillä on joka päivä nähtävänä se tosiasia, että nauramalla ei voi poistaa elämän kylmää todellisuutta.

Olkamme rehellisiä itsellemme ja luokallemme, ettemme pelkää katsoa suoraan totuutta silmiin.

Täällä on tapana pelätä persoonavihoja. Meillä raatajilla ei pitäisi olla mitään persoonavihoja, jos karutamme tietojamme. Silloin jaksamme nähdä laajemmalle, että ymmärrämme erottaa työtä tekevän luokan etua vahingollittavat ainekset. Ne on kyllä tähänasti tiedottomien keskuudessa hyvin menestyneet.

Täällä on hyvin kuuma ja kulva ilma päivän aikana, vaan yöt ovat vilpoiset. Luonto on täällä hyvin ruma, sillä korkeat kuparisantavuoret ympäröivät joka puolella. Niitten ympärillä siellä täällä on piikkien kaktus kasvi. Siinä on yhden päivän kestävä kukka, joka on ainoa kauneus, mitä me tämän laakson asukkaat voimme kukkivasta luonnosta nähdä. Joka kaunistaa luontoa rakastaa, sen palkka ei ole täällä.

Tuonen vieras kävi keskuudessaamme ja vei mukanaan kuudentoista vuottaan tytön, toveritar Alma Järvisen. Eilen laskimme hänen ruumiinsa viimeiseen lepoon. Hautaus tapahtui suuren toverijoukon saattamana vainajaa. Keveät mullat haudallasi kunnan toveritar.

S. J.

S Ä K E N I Ä

Tilatkaa nyt, ettei enään unohtu. Sakeniä on yleisesti arvokkuudeltaan tunnustettu tarkoitustaan vastaavaksi julkaisuksi. Ainoa laatuun. Mielenkiintoisia tietoja Venäjältä. Hinta \$1.50 vuosi.

RAIVA AJA,
Box 468, Fitchburg, Mass.